

Stavanger

Med forbehold om endringer
SPERRET til 13.april 1988
Kl. 19.00

Statsminister
Gro Harlem Brundtland

MILJØ OG FREMTID - VÅRT FELLES ANSVAR

Gjennom historien har vi mennesker tatt i bruk de muligheter naturen har gitt oss - fra vi begynte å lage redskap av stein til idag hvor det ikke synes å være grenser for hva som er mulig. Høyteknologien utvikler seg nå med en dynamikk og et tempo som utfordrer vår menneskelige fatteevne.

Til alle tider har menneskene hatt muligheten til å ødelegge deler av sitt livsmiljø. Der sivilisasjoner oppsto i oldtiden er det mange steder idag mest ørken tilbake. Arter er utryddet, fordi livsgrunnlaget ble endret eller fordi de ble beskattet for sterkt. Kampen om ressurser er heller intet nytt fenomen. For 80 år siden var vår fiskerigrense på 4 mil et irritasjonspunkt mellom Norge og Storbritannia.

Det fundamentale nye i dagens situasjon er at miljøforstyrrelsene har et omfang og et potensiale som undergraver mulighetene for økonomisk og sosial utvikling i verden, ja som truer vårt felles livsgrunnlag. Verden er blitt så mye mindre. Miljøødeleggelse som før var lokale er blitt globale. Forurensningene respekterer ingen grenser.

Verden er blitt mindre fordi en stadig økende befolkning må dele endelige ressurser, og fordi vi alle har rett til vår rimelige del av godene. Verden er blitt mindre, men samtidig øker avstanden mellom rike og fattige land. En rekke av de minst utviklede landene har hatt økonomisk tilbakegang de senere år. Mange har en lavere inntekt pr. innbygger enn de hadde på 60-tallet. De er kommet inn i en ond sirkel med enorme gjeldsbyrder og fallende råvarepriser, samtidig som industrilandene reduserer sine overføringer i form av lån og utviklingshjelp. Mens det i sytti- og begynnelsen av åttiårene var betydelige økonomiske overføringer fra industrilandene, går overføringene nå den andre veien

Mange som så den siste søndagsrevyen trodde vel de så feil. Men det er virkelig sant. Det går nå mer penger ut av Afrika enn det som kommer inn. Dette er en absurd situasjon. Utviklingslandene tvinges nå til å tappe så mye de kan av sine naturressurser for å betale gjeld. Kapitalstrømmene må nå snus slik at utviklingslandene kan vinne kampen mot fattigdommen, og pengene bør brukes på måter som tar hensyn til ressursgrunnlaget.

Vi er blitt 5 milliarder mennesker, og vi vil bli dobbelt så mange allerede en gang i neste århundre.

Dette er en av våre store utfordringer.

Flere mennesker i nød

- Av de 5 milliarder lever 800 millioner mennesker i absolutt fattigdom. De lever under de minimums-standarder som er satt for ernæring, helse og bosted. Og dette tallet øker fra år til år. Dette er noe vi ikke kan godta, samtidig som velstanden ikke kjenner noen grenser mange andre steder i verden. Fattigdom er uforenelig med kravene til et meneskeverdig liv, og fattigdom i stor skala er et av vår tids mest alvorlige miljøproblemer. Den tvinger folk til forbruk av knappe ressurser. Jord og beitemarker utpines daglig i utviklingslandene i folkenes kamp for å overleve. Mange er kommet inn i en ond sirkel som de alene ikke har en sjanse til å komme ut av. Vår oppgave er å bidra til at de får den sjansen.

Planter og dyr utryddes

- Omkring 150 arter av planter og dyr utryddes hver dag! De aller fleste fordi vi ødelegger deres naturlige leveområder.

Dermed forringes den genetiske variasjon med urovekkende hastighet, også i de få arter vi til nå har satset på i næringssammenheng. 8 plantearter svarer for 75% av all menneskelig føde i verden. Den viktigste av alle, hvete, er sterkt genetisk utarmet i dag.

Dermed forringes også mulighetene for medisin og forskning til å bruke arvestoffene i arbeidet for helse og miljø.

Tapet av genetisk mangfold er også et direkte resultat av såkalt "moderne" plante- og dyreforedling. Innavl og genetisk ensretting med kortsiktig vinning for øyet har redusert mangfoldet i mange arter.

Skogen forsvinner

- De av dere som så Dagsrevyen 7.april vil ha sett Regjeringen opptatt med å plante trær til inntekt for Barnetimeaksjonen Stopp Ørkenen. Den aksjonen illustrerer kampen mot en gigantisk miljøkatastrofe. 150.000 km² skog forsvinner hvert år, et areal nesten like stort som halve Norge. Mesteparten (110.000 km²) er tropisk skog. Denne opptil 60 millioner år gamle naturressursen er utsatt for en ødeleggelse av enorme dimensjoner. Vi regner med at ca. 40% av den opprinnelige tropiske regnskogen allerede er forsvunnet.

Ørkenen vokser

- Forørkningen og jordutarmingene truer nå ca. 35% av jordas landområder og bortimot 20% av verdens befolkning er eller vil snart bli berørt. 60.000 km² ørken kommer til hvert år. Dette er seks og en halv gang Rogalands samlede areal. I tillegg ødelegges eller forringes ca. 200.000

km² beite- og jordbruksareal verden over. Og ødeleggelsene skjer først og fremst i de områder der naturgrunnlaget og ressursene i utgangspunktet er dårligst.

Men også i områder som i dag er rike og produktive vaskes matjord vekk med en foruroligende hastighet. Verdens Matvareorganisasjon regner dette som miljøproblem Nr, 1 i Verden. Og den verdenskjente vitenskapsmannen Herman Bondi sa det samme da han åpnet Regjeringens forskningskonferanse for miljø og utvikling i mars.

Klimaet endres og lufta sprer dødelige stoffer

- Tsjernobyl-ulykken var ikke bare en katastrofe for dem som ble rammet, særlig i Sovjetunionen. Den var en alvorlig påminnelse om hvor liten kloden egentlig er og om at landegrensene ikke kan beskytte oss mot miljøskader utenfra. Det som slippes ut i atmosfæren kan gi ødeleggende effekter langt utover landegrensene.

-Svoveldioksyd-innholdet i lufta er etter iherdig innsats på vei ned de fleste steder, men enkelte land henger etter, og det er tvil om man klarer å redusere nok i tide. 30% reduksjon fra 1980-nivået innen 1993 er det de fleste aktuelle land nå er enige om som en målsetting.

Nitrogenoksydene fra en stadig økende trafikk skaper store problemer. Forhandlingene om en bindende avtale om utflating og reduksjon av utslippene er igang og vil forhåpentligvis gi resultater innen kort tid.

En økende bekymring nå er de klimaeffektene man frykter fra økende innhold av CO₂ og industrigasser. CO₂-innholdet øker både på grunn av avskoging og økende forbrenning² av fossilt brennstoff, og forårsaker den nå så omtalte "drivhuseffekt" - en sakte oppvarming av atmosfæren. Det vil føre til at pol-isene smelter. Under en konferanse i Washington i mars ble det lagt fram vitenskapelige undersøkelser som ikke utelukket at havnivået vil kunne stige flere meter i løpet av neste århundre. Store bebodde områder kan bli liggende under vann. Bare i Egypt vil 10 millioner mennesker bli berørt. Forørkning og klimatiske forutsetninger for landbruket vil bli endret.

For få år siden var det knapt noen, utenom vitenskapen, som var særlig opptatt av ozon. Idag snakkes det om ozonlaget i skolene, ja mange steder i barnehagene. Det er førstesidestoff i aviser verden over. Kanskje vil denne saken si verden, med tilstrekkelig overbevisningskraft, at vi må skape fortgang i det internasjonale miljø-samarbeidet.

Den avtale som ble inngått i Montreal ifjor om reduksjon av ozon-ødeleggende stoffer var en milepæl. Den var en milepæl ikke bare fordi avtalen om 50% reduksjon av utslippene var det første viktige skritt til løsning av et truende problem. Den var en milepæl ikke bare fordi Norge og andre pådriverland lyktes langt på vei i en vanskelig forhandlings situasjon.

Den var en milepæl fordi den ga naturen en sjanse. Tvilen kom miljøet til gode. For ennå vet vi ikke helt nøyaktig hva som ødelegger ozonen. Vi har ennå mer å lære om de konkrete årsakssammenhenger. Men avtalen gjenspeiler at vi ikke har råd til å vente på bevisene. Vi måtte handle nå

Og de nordiske land vil nå gå inn for å skjerpe bestemmelsene i avtalen. Selv står Norge bare for 0,3 prosent av utslippene på verdensbasis. Men vi vil redusere disse med 90 % innen 1995. Sverige vil gå ennå fortere frem. Og her er det bra med konkurranse. Sammen skal vi presse etterfølgerne til større forpliktelser.

For utviklingen må snus på bred front. Kravet om en bærekraftig utvikling er budskapet fra Verdenskommisjonen for miljø og utvikling. En bærekraftig utvikling betyr at vi dekker dagens behov uten å ødelegge kommende generasjoners muligheter. Vi må ha sterkere økonomisk vekst. Men det må være en annerledes vekst enn dagens. En vekst der økonomi og økologi blir to sider av samme sak.

Som miljøvernminister holdt jeg for nøyaktig ti år siden et foredrag med tittelen "De nye hensyn - avveininger mellom vekst og vern". Den gang hadde jeg følgende hjertesukk.

"Mangelen på innsikt i, og erkjennelse av de fundamentale sammenhenger mellom naturprosesser og samfunnsmessige aktiviteter kan i framtiden bli en alvorlig hindring for den nytenkning som vil være nødvendig for å møte de utfordringer vi står overfor.

Det sentrale spørsmål blir å finne fram til en planlegging og beslutningsprosess, en samfunnsform, hvor disse hensynene blir bedre ivaretatt. Ikke minst gjelder dette i dagens økonomiske situasjon, hvor vi må være på særlig vakt overfor den reelle fare for at kortsiktige økonomiske hensyn vil gå på bekostning av mer fundamentale og langsiktige menneskelige hensyn".

Det var i 1978. Idag kan vi ikke si at vi mangler innsikt i sammenhengene. De er der og de er i ferd med å skape en bred erkjennelse av at vi må inn på en ny kurs. Vi må over på en utvikling hvor hensynet til miljøet er innarbeidet i alle beslutninger, slik at vi komme over fra reparasjonsfasen og over i en beslutningsprosess hvor miljøhensynene er skikkelig ivaretatt fra starten av.

Kortsiktige hensyn må vike plassen for de langsiktige. Vi må over på en utvikling som bruker naturen uten å forbruke den. Det krever systematisk og besluttsom innsats. Vi trenger ikke bare nye rensetiltak. Vi trenger bedre plan og styring innen hver enkelt sektor. Vi trenger mer systematikk og en sterkere vilje til prioritering - hvis vi skal lykkes.

Og miljøvernmyndighetens skal ikke gjennomføre miljøpolitikken alene. Hver enkelt sektor i samfunnet må selv ta sin del av oppgavene. Alle må arbeide for å se forbindelseslinjene mellom fremtidens miljø og det vi gjør i dagens samfunn. Miljømyndighetenes oppgave er å sette miljømålene, overvåke og kontrollere. Det offentlige må analysere tiltakene så vi ikke griper inn med unødig kostbare tiltak på ett

felt, heller enn å velge en samfunnsøkonomisk mer gunstig løsning.

For å vite at vi gjør fremskritt trenger vi også miljøstatistikk og bedømmelsesgrunnlag for å måle at kravene er kostnadseffektive. Dette vil vi sikre ved systematisk og langsiktig miljøovervåkning.

Alle samfunnets sektorer må trekke sin del av lasset. Statlig forvaltning, industri, landbruk og kommuner må innarbeide miljøhensyn i sin virksomhet. I noen grad krever dette omprioriteringer. Kanskje kommunen i en periode rett og slett må bruke mer til kloakkanlegg og mindre til veier. Kanskje næringslivet må bruke mindre til administrasjonsbygg og mer til nye industriprosesser.

Vi har i vårt eget land vært skjermet for de verste utvekstene på det industrialiserte verdenskartet. Likevel har vi ingen grunn til å sitte med hendene i fanget. For det mangler ikke på problemer. Men vi har større muligheter til å gjøre noe med dem enn mange andre land.

-Fjerdeparten av elvene våre er sterkt forurenset. Vi har ikke løst problemene med kjemikaliebruk i landbruket eller de kommunale forurensningsproblemene. I et område på 15 000 km² i Sør-Norge er fiskebestanden utryddet. Selv om mange av skadestoffene kommer fra utlandet, kan vi ikke overse våre egne utslipp.

-200 000 mennesker oppholder seg i områder der luftforurensningene er høyere enn anbefalte grenser. 700 000 mennesker sjeneres av støy som for manges vedkommende også er et helseproblem.

-Industriforurensningene går gradvis ned, men fortsatt er belastningene alvorlige mange steder.

Dette er sentrale trekk i miljøbildet i Norge. De siste årene er utviklingen gått i gal retning. Problemene ble ganske enkelt ikke tatt alvorlig nok. Derfor er miljøsektoren ett av de områder denne regjeringen prioriterer sterkt. Bevilgningene til miljøtiltak har nå økt betydelig etter at innsatsen var blitt svekket siden 1981. Bevilgningene til forurensningssektoren var reelt sett 15 % lavere enn i 1981 da den borgerlige regjering gikk av i 1986.

Selv om det er mye som gjenstår også i Norge - skal vi ikke glemme at vi ligger langt framme på de fleste områder - og ikke minst i bevisstheten omkring disse spørsmålene. Jeg vil minne om at mange av de målene vi satte oss for 10 år siden er nådd. Vi har en våken opinion. Vi har aktive organisasjoner. Og alle må ta ansvar. Alle må være med.

Og det finnes lyspunkt. De aller siste tall fra Statistisk Sentralbyrå som bygger på målinger i en rekke større norske byer, også Stavanger, viser at SO₂-utslippene er redusert med 40 %, og at SO₂-konsentrasjonene i lufta er redusert med nesten 50% siden 1977.

Forbrukerorganisasjonene setter nå for alvor miljøet på sin dagsorden. I Sverige og i Forbundsrepublikken er man allerede i gang med miljømerking av varer. Det bidrar til at forbrukerne kan treffe reelle valg. Det påvirker markeder, satsninger og investeringer.

Norges Papirindustriarbeiderforbund har tatt opp miljøproblemene deres egne bedrifter skaper og vil arbeide aktivt for å rydde opp. I Fredrikstad har faglige tillitsmenn ved flere bedrifter innledet samarbeid med bedrifteledelsen om miljøspørsmål.

Norges Industriforbund har nå tatt initiativet til et miljøseminar i neste uke - hvor industrien selv setter søkelyset på de miljøproblemer den er med å skape. Og det er mitt håp og min tro at norsk industri vil se og gripe de mange positive muligheter som foreligger.

Iflg. Nationen var 1987 det første året at lånekvoten for miljøverntiltak i regi av Industribanken og Miljøverndepartementet ikke ble benyttet fullt ut. Jeg velger å tror at dette ikke gir et riktig bilde at industriens holdninger og ansvarfølelse, og at tiltak er finansiert på annen måte, slik Statistisk Sentralbyrå ser som en mulig forklaring.

La turismen illustrere en tankegang: Vi kan aldri konkurrere om solturstene. Og m.h.t arkitektoniske minnesmerker kan vi heller ikke konkurrere med Sentral- og Sør-Europa. For Norge har i mange hundre år vært et av Europas fattigste land. Turister kommer til Norge for å se norsk natur.

Norsk natur har en enorm verdi. Den skal vi ta vare på og dele med andre. Og bør ikke en ren norsk natur bli et kvalitetsmerke for våre eksportprodukter? Vi kan snu miljøkravene til en konkurransefordel. La oss gå sammen, myndigheter, næringsliv og fagbevegelser. La oss dra fordel av nye miljøkrav.

Vi vil varsle arbeidslivets organisasjoner om miljøproblemer og krav i god tid slik at det kan utvikles ny teknologi som kan møte utfordringene. Dersom vi lykkes i å ligge foran i utviklingen av miljøteknologi, da kan nye markeder åpne seg ute. Det kan sikre arbeidsplasser og gjøre oss mindre avhengig av olje og tradisjonelle eksportvarer.

Det er i en slik sammenheng at miljøpolitikken må sees som en mulighet og ikke en belastning.

Spesialavfall og miljøgifter

Vi kan med rette spørre oss hvordan det kunne gå så galt når vi nesten hver uke bli kjent med skjulte, ulovlige utslipp, ja rene skandaler i større eller mindre omfang rett utenfor vår egen stuedør. At slikt har skjedd tyder på at miljøet for lenge ikke har vært tatt alvorlig nok, av mange nok. Og vi vet ikke om vi har sett slutten på dette.

Det statlige apparat vil bli bedre istand til å avdekke slikt: Statens forurensningstilsyn har i år fått økt budsjettet sitt med 20 %. Disse midler skal brukes med plan og omtanke.

SFT har rangert 13 miljøgifter som vi i første rekke vil gå løs på. Utslippene skal reduseres med 60 - 90 % de nærmeste 3 - 5 år.

Vi skal problemavfallet til livs: I løpet av 1989 vil mye skje. Sammen med Norges Geologiske Undersøkelser har SFT satt igang et omfattende prosjekt der Buskerud er valgt som prøvefylke, og i en rekke andre fylker er kartleggingsarbeidet kommet langt. Fullføringen av kartleggingen skal foretas av et eget driftsselskap for spesialavfall, som snart skal opprettes.

For øyeblikket kan vi bare behandle 20 - 30 % av hvert års spesialavfall. Slike tall kan vi ikke leve med. Vi arbeider med et skikkelig behandlingsopplegg, og det er intet lite prosjekt. Men dessverre må det ta noen tid å rette opp gamle unnlåtelsesynder. På kort sikt har vi fordoblet antallet mottagerplasser for spesialavfall.

SFT har nå kapasitet til å skjerpe utslippskrav i et langt større omfang enn tidligere. Flere bedrifter får mer omfattende krav til utslipp, drift og beredskap. Det nye statsadvokatembete for miljø vil gi oss bedre muligheter til å følge overholdelsen av regelverket.

Kommunene.

Kommunale utslipp har ikke alltid stått i sentrum for oppmerksomheten slik industrien har det, men også her er oppgavene mange. I år øker vi innsatsen med 35 % til kommunale renseanlegg og ledningsnett. Det gir grunn til optimisme at fler og fler kommuner setter miljøspørsmål høyere opp blant sine egne prioriteringer. Interessen for å delta i et samlet opplegg for kommunal miljøpolitikk er stor. 80 kommuner er med i Miljøverndepartementets og Sentralforbundets utviklingsprogram. Den prosessen har vi lov til å vente oss mye av.

Landbruk.

Landbruket er en av våre største forurenserne av vassdrag. På Jæren står landbruket for 95 % av fosfatutslippene. På Østlandet er tallet 50%. Her kommer det nå mer moderne retningslinjer for kontroll av utslipp. Vi får avgift på kunstgjødsel og plantemidler som skal stimulere til riktigere bruk og dosering. Vi vil ta opp miljøspørsmål i jordbruksoppgjøret der de bør ha en selvfølgelig plass. Alt dette varsler om en ny miljøgiv i landbruket, og miljøhensyn vil også stå sentralt i den utredning om framtidens landbrukspolitik som nå er i gang.

Energi

Vår egen bruk av energi stiller oss overfor en rekke reelle dilemmaer. Vi bygget vår velstand på "det hvite gull", på vannkraften som topografi og nedbør-mønster ga oss i rikelige mengder. Men utbygningen, som all slik utbygning, har også en miljømessig pris som må veies mot alternativene. Samlet plan var

en milepæl i avveiningene mellom vern og utbygging. Planene om gass-kraft bygger bl.a. på en slik bred vurdering.

Energipolitikk i lys av miljøbelastningene er ikke bare et spørsmål om vern av vassdrag eller bruk av gass. Det handler også om forhold som berører den enkelte av oss direkte daglig.

All trafikk - på veiene, i lufta og på sjøen - drives fram av olje. Og denne trafikken øker, særlig i de sentrale og store byområdene. Ja, prognosene sier at trafikken kan øke så sterkt at det vi vinner på strengere rensekraft og bruk av katalysatorer på biler - taper vi ved at trafikken øker.

Det gjelder utslipp av NOx, som blir redusert så mye som opptil 90% ved bruk av katalysator - som påbys i biler fra neste år - og utslipp av kulldioksyd kan ikke engang renses. I Norge slippes det ut 33 millioner tonn CO₂ årlig.

Det betyr at vi i tillegg til rensekraft - må satse på andre virkemidler som kan begrense bruken av olje i trafikken. Og det er tiltak som vil berøre oss alle. Her vil vår egen vilje til å bidra til et bedre miljø bli satt på prøve. Ikke bare politisk - men også personlig.

Mer om samferdsel.

Vi må satse mer på kollektivtransport og andre tiltak knyttet til veibygging og finansiering. Det dreier seg om å styrke kollektivtransportens plass og rolle.

- Styrking av jernbanen i nærtrafikken,
- Kvalitetsnormer for luft og støy,
- Samlete transportplaner for byområder,
- Utbygging av gang- og sykkelveier,
- Strengere krav til utslipp.

Dette vil bli behandlet i Stortingsmeldingen om norsk vei og trafikkplan. Regjeringens miljøutvalg har allerede behandlet en del nøkkelspørsmål.

Det arbeides videre med samlete arealdisponeringsplaner, med å utarbeide en tiltaksplan for å redusere utslippene fra båttrafikken og fiskeflåten, og å vurdere hastighetsgrensene. Nylig ble det ut fra ressurs, miljø og sikkerhetshensyn bestemt ikke å øke hastighetene på flere veier i Akershus som er sterkt belastet fra før. Der "sparte vi inn" nok nitrogenutslipp til å kunne drive et helt gasskraftverk.

Det er altså skjedd mye siden luftforurensningene for alvor kom på dagsordenen i 70-årene. Men luften kjenner ingen landegrenser. Vi importerer 90 % av luftforurensningene fra utlandet. Vi kan ikke løse våre problemer alene. På en lang rekke områder er vi avhengig av mer forpliktende internasjonalt samarbeid. Derfor satser vi sterkt på samarbeidet i FN, OECD, og på et sterkere europeisk samarbeid mellom EF og EFTA. Det internasjonale forskningsarbeidet har også stor betydning for vårt land. Et viktig norsk bidrag er her opprettelsen av en ny forskningsstasjon på Svalbard. Den vil bidra til bedre overvåkning av globale forurensninger og av klimaet.

Internasjonal solidaritet

Bærekraftig utvikling hviler på 3 hovedpillarer, økologi, økonomi og solidaritet. Bærekraftig utvikling isolert sett i Norge er ingen reell målsetting. Det er ikke en gang mulig. Bærekraftig utvikling har mening først og fremst i global målestokk. Norge har en meget omfattende utviklingshjelp. Pr. innbygger gir vi mer enn noe annet land, ja noen av verdens rikeste land gir bare mellom 1/2 og 1/3 av det Norge gir.

Norge er nå i ferd med å bygge opp større miljøkompetanse i utviklingshjelpen. For miljømessige strakstiltak er det i år satt av 50 millioner kroner. På lengre sikt vil vi bidra til å bygge opp miljøforvaltningen i de land vi samarbeider med. Vi ønsker også å sikre oss mot at norsk finansiert bistand fører til utilsiktede miljøskader. Det betyr at vi må gå sammen med mottagerlandene for å sikre skogområder, bekjempe forurensning og jorderosjon og forebygge spredning av miljøgifter.

Internasjonalt samarbeid

Norge kan ikke med våre ressurser utrette alt alene. Vi nordmenn er under én promille av verdens befolkning. Men vår politiske kultur og våre grunnleggende verdier gjør at vår røst høres i internasjonalt samarbeid. Utviklingslandene føler seg trygge i samarbeidet med oss.

Arbeiderpartiet har alltid sett FN som en hjørnestein i det internasjonale samfunn og i vår utenrikspolitikk. Idag er FN inne i en økonomisk krise som skyldes manglende internasjonal politisk oppslutning. I en tid der behovet for internasjonalt samarbeid er større enn noen gang er det derfor av avgjørende betydning at FNs venner står last og brast ved det system som møysommelig er bygget opp etter krigen. De sosialdemokratiske bevegelser i alle land har et særlig ansvar og en særlig mulighet fordi FNs idegrunnlag gjenspeiler våre egne grunnleggende ideer om solidaritet, fellesskap og felles ansvar.

I vårt land er det ofte de vanskeligst stilte som er mest utsatt for miljøbelastninger. Slik er det også i verden som helhet. Gjennom arbeidet i Verdenskommisjonen er jeg blitt enda mer overbevist om at vi ikke har noe alternativ til å utvikle FN videre og at FN må ha et stort ansvar for menneskenes grunnleggende behov: fred, miljø og utvikling.

For vi må ikke tåle at millioner av barn og unge mister mulighetene til et menneskeverdig liv. Vi må ikke tåle at det internasjonale økonomiske system virker utarmende på utviklingslandenes ressursgrunnlag.

Kan noen forsvare at en kvelende gjeldsbyrde tvinger utviklingslandene til å ødelegge mulighetene for en fremtid ved å overbeskatte sine ressurser?

Hvem kan forsvare at millioner av mennesker ikke har noen reell innflytelse på sitt eget miljø og livsgrunnlag?

Vi må arbeide utrettelig videre for større solidaritet, innen de enkelte land, på tvers av grenser, og på tvers av generasjoner.

Vi tror at FN har muligheter til å gjøre større felles anstrengelse for en bedre verden og for vår felles framtid. Men idag fungerer ikke dette systemet godt nok. For å drøfte hvordan FN bedre kan fremme en bærekraftig utvikling i global målestokk har regjeringen invitert til et møte i Oslo i juli. Til det møtet kommer 23 av topplederne i FN systemet, og vi regner med at FNs generalsekretær også kommer.

Sjefen for Verdens helseorganisasjon, Den internasjonale arbeidsorganisasjon, Det internasjonale atomenergibyrå, FNs utviklingsprogram, UNESCO, Det internasjonale pengefond, for å nevne noen - er regjeringens gjester i to dager som er avsatt til drøftelser om FNs oppfølging av rapporten fra Verdenskommisjonen for miljø og utvikling, og dermed om fremtidens utviklingsperspektiver. Det er trolig første gang i historien at et slikt møte finner sted i ett av FNs medlemsland. Det har en klar forbindelse med vår støtte til FN gjennom mer enn 40 år.

Vår generasjon har mulighetene og kunnskapene. Vår generasjon er den første som har opplevd å se denne kloden fra verdensrommet. Vi har sett en liten skjør kule som svever i et uendelig rom. Den har ikke noe avløp, ingen tilførsel. Våre ressurser er gitt. Vi må alliere oss slik at vi fortsatt kan leve med dette lukkede, sårbare system.

Vi er en del av et globalt fellesskap. Vi kan ikke leve mot hverandre. Vi kan heller ikke leve ved siden av hverandre. Vi kan bare leve med hverandre.